

मौजा पाचगाव, ता. मोहाडी, जि. भंडारा येथील गट क्र. ३९३/१ व गट क्र. ३९३/२ मधील एकूण क्षेत्रफळ ८.८० हे.आर (२२ एकर) इतकी शासकीय जमीन जवाहर नवोदय विद्यालय, भंडारा यांना वार्षिक नाममात्र रु. १/- दराने ३० वर्षांच्या भाडेपट्ट्याने, नियमित अटी व शर्तीवर, विशेष बाब म्हणून मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: जमीन-२०१७/प्र.क्र.०१/ज-८

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, १ ला मजला,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १७ नोव्हेंबर, २०१८

- संदर्भ:**
१. शासन निर्णय, शिक्षण व रोजगार विभाग, क्र.एस.एस.एन-१०८६ / (२८१) / एस.ई.-१ए, दि.०८.०५.१९८७
 २. जिल्हाधिकारी, भंडारा यांचे आदेश क्र. कार्या-३/जमीन/कावि-२४१९/२०१०, दि. ०८.१२.२०१०.
 ३. शासन परिपत्रक, महसूल व वन विभाग, क्र. जमीन-०९/२०१२/प्र.क्र.७९/ज-१, दि.३०.११.२०१२
 ४. विभागीय आयुक्त, नागपूर यांचे सुधारित ज्ञापन क्र. जमीन/कक्ष -८(१)/सीआर-२२/२००८/कावि-४३५, दि. ३०.११.२०१६.
 ५. जिल्हाधिकारी, भंडारा यांचे आदेश क्र. रा.मा.क्र.०२/एलएनडी-२१/२०१६-१७, दि. ०५.१२.२०१६.
 ६. उपायुक्त, नवोदय विद्यालय समिती, विभागीय कार्यालय, पुणे यांचे क्र.एफ-८-६४(iii)/ एनव्हीएस (पीआर) / २०१६-१७ / ३२६१, दि.०६.१२.२०१६ चे पत्र.
 ७. प्राचार्य, जवाहर नवोदय विद्यालय, नवेगावबांध, जि. गोंदिया यांचे दि.०९.१२.२०१६ चे पत्र.
 ८. जिल्हाधिकारी, भंडारा यांचे क्र. कार्या-३ /जमीन/सीआर/२६/१३/कावि/१२७६/१६, दि. २३.१२.२०१६.
 ९. सचिव, शालेय शिक्षण व साक्षरता विभाग, मानव संसाधन विकास मंत्रालय, भारत सरकार यांचे अ.शा. पत्र क्र. १७-३५/ २०१६-युटी.३, दि.०३.०१.२०१७ चे पत्र.
 १०. विभागीय आयुक्त, नागपूर यांचे पत्र क्र. जमीन/कक्ष -८(१)/सीआर-२२/२००८/कावि-३३, दि.३१.०१.२०१७.

प्रस्तावना :-

ग्रामीण भागातील होतकरू विद्यार्थ्यांची सर्वांगीण शैक्षणिक प्रगती साधण्याच्या उद्देशाने केंद्र सरकारच्या मानव संसाधन विकास मंत्रालयाच्या अखत्यारित येणाऱ्या शालेय शिक्षण व साक्षरता विभागाच्या अंतर्गत असलेल्या **जवाहर नवोदय विद्यालयाची** भंडारा जिल्ह्यामध्ये स्थापना करण्यासाठी मौजा पाचगाव, ता. मोहाडी, जि. भंडारा येथील गट क्र. ३९३/१ मधील क्षेत्रफळ २.८० हे.आर व गट क्र. ३९३/२ मधील क्षेत्रफळ ६.०० हे.आर अशी एकूण ८.८० हे.आर इतकी शासकीय जमीन जवाहर नवोदय विद्यालय, भंडारा यांना विनामूल्य उपलब्ध करून देण्याची विनंती प्राचार्य, जवाहर नवोदय विद्यालय, नवेगावबांध, जि. गोंदिया यांनी संदर्भ क्र. ७ च्या पत्रान्वये जिल्हाधिकारी, भंडारा यांच्याकडे केली आहे. त्यानुषंगाने मौजा पाचगाव, ता. मोहाडी, जि. भंडारा येथील गट क्र. ३९३/१ मधील क्षेत्रफळ २.८० हे.आर व गट क्र. ३९३/२ मधील क्षेत्रफळ ६.०० हे.आर अशी एकूण ८.८० हे.आर इतकी शासकीय जमीन जवाहर नवोदय विद्यालय, भंडारा यांना मंजूर

करण्याबाबत विभागीय आयुक्त, नागपूर विभाग, नागपूर यांनी संदर्भ क्र. १० च्या पत्रान्वये शासनास प्रस्ताव सादर केला आहे.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण, १९८६ अंतर्गत संस्कृती, पर्यावरण विषयक जागरूकता, साहसी क्रिया-कलाप, शारिरीक शिक्षण, मूल्याधारित मानवी दृष्टिकोन यांचा विशेषत्वाने अंतर्भाव असलेल्या सर्वांगीण व दर्जेदार आधुनिक शिक्षणाची संधी राज्यातील, प्रामुख्याने ग्रामीण भागातील होतकरू विद्यार्थ्यांना, त्यांच्या कुटुंबाच्या आर्थिक व सामाजिक पार्श्वभूमीचा विचार न करता, उपलब्ध करून देण्याचे महत्वाचे शैक्षणिक कार्य **जवाहर नवोदय विद्यालयामार्फत** अतिशय प्रभावीपणे करण्यात येत आहे.

भंडारा जिल्ह्यात जवाहर नवोदय विद्यालयाची स्थापना करण्याकरीता राज्य शासनाने विनामूल्य जागा उपलब्ध करून देण्याबाबतची सदर संस्थेची विनंती आहे. सबब, राज्यातील प्रामुख्याने ग्रामीण भागातील होतकरू विद्यार्थ्यांना **उत्कृष्टता व सामाजिक न्यायावर (Excellence and Social Justice)** आधारीत असलेल्या आधुनिक शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून त्यांचा सर्वांगीण विकास साधण्याकरीता **भंडारा जिल्ह्यात जवाहर नवोदय विद्यालयाची स्थापना करण्यासाठी जागा उपलब्ध करून देणे विद्यार्थ्यांच्या व तद्दत्तच राज्याच्या प्रगतीच्या दृष्टीने लाभदायक ठरणार आहे.**

सदर बाब लक्षात घेता, मौजा पाचगाव, ता. मोहाडी, जि. भंडारा येथील गट क्र. ३९३/१ मधील क्षेत्रफळ २.८० हे.आर व गट क्र. ३९३/२ मधील क्षेत्रफळ ६.०० हे.आर अशी **एकूण ८.८० हे.आर इतकी शासकीय जमीन, केंद्र सरकारच्या** मानव संसाधन विकास मंत्रालयाच्या अखत्यारित येणाऱ्या शालेय शिक्षण व साक्षरता विभागाच्या अंतर्गत असलेल्या **जवाहर नवोदय विद्यालयाची** स्थापना करण्यासाठी महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ च्या **कलम ३८ व ४०** अन्वये शासनास प्राप्त अधिकारांनुसार ३० वर्षासाठी वार्षिक नाममात्र रु. १/- दराने भुईभाडे आकारून नियमित अटी व शर्तीवर भाडेपट्ट्याने देण्यात यावी व सदर भाडेपट्ट्याचे त्याच तत्वावर नुतनीकरण करण्याची तरतूद भाडेपट्ट्यात अंतर्भूत करण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. ह्या संदर्भात दिनांक ०१ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी मंत्रिमंडळ बैठकीत विचार विनिमय होऊन झालेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे:-

शासन निर्णय :-

०१. मौजा पाचगाव, ता. मोहाडी, जि. भंडारा येथील गट क्र. ३९३/१ मधील क्षेत्रफळ २.८० हे.आर व गट क्र. ३९३/२ मधील क्षेत्रफळ ६.०० हे.आर अशी **एकूण ८.८० हे.आर इतकी शासकीय जमीन, केंद्र सरकारच्या** मानव संसाधन विकास मंत्रालयाच्या अखत्यारित येणाऱ्या शालेय शिक्षण व साक्षरता विभागाच्या अंतर्गत असलेल्या **जवाहर नवोदय विद्यालयाची** स्थापना करण्यासाठी महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ च्या **कलम ३८ व ४०** अन्वये शासनास प्राप्त अधिकारांनुसार ३० वर्षासाठी वार्षिक नाममात्र रु. १/- दराने भुईभाडे आकारून नियमित अटी व शर्तीवर भाडेपट्ट्याने देण्यास व सदर भाडेपट्ट्याचे त्याच तत्वावर नुतनीकरण

करण्याची तरतूद भाडेपट्ट्यात अंतर्भूत करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती :-

- १) केंद्र सरकारच्या मानव संसाधन विकास मंत्रालयाच्या अखत्यारित येणाऱ्या शालेय शिक्षण व साक्षरता विभागाच्या अंतर्गत असलेल्या **जवाहर नवोदय विद्यालयाची** स्थापना करण्याच्या प्रयोजनाकरीता वार्षिक नाममात्र रुपये १/- या भुईभाड्याने मंजूर करण्यात आलेली सदर शासकीय जमीन किंवा तिचा कोणताही भाग (किंवा तिच्यातील कोणतेही हितसंबंध) विक्री / देणगी देऊन / अदला बदल करून / गहाण ठेऊन / पट्ट्याने देऊन / खाजगी-सार्वजनिक सहभाग तत्वावर किंवा बाह्य यंत्रणाद्वारे किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारे शासनाच्या पूर्व परवानगीशिवाय हस्तांतरित करता येणार नाही. सदर जमिनीवर अथवा त्याच्या कोणत्याही भागावर अन्य व्यक्ती/ संस्था/ कंपनी इत्यादींचे कोणत्याही प्रकारचे हक्क निर्माण होतील अशा प्रकारे कोणताही आर्थिक व्यवहार अर्जदारास करता येणार नाही. तसेच शासनाच्या महसूल विभागाच्या पूर्वमान्यतेशिवाय सदर जमिनीचे पोटविभाजन करता येणार नाही.
- २) सदर **जवाहर नवोदय विद्यालयाच्या** व्यवस्थापनामध्ये जिल्हाधिकारी किंवा त्यांचा प्रतिनिधी [संबंधित शालेय शिक्षण अधिकारी] यांना **नवोदय विद्यालय समिती** यांचे **प्रादेशिक कार्यालय, पुणे** यांनी सहयोगी करून घेणे बंधनकारक राहिल.
- ३) विषयांकित शासकीय जमिनीचा वापर केवळ मंजूर केलेल्या प्रयोजनासाठी करता येईल. अन्य कोणत्याही प्रयोजनासाठी सदर जमिनीचा अथवा त्याच्या कोणत्याही भागाचा तात्पुरता अथवा कायमस्वरूपी वापर करावयाचा झाल्यास त्यासाठी शासनाच्या महसूल व वन विभागाची पूर्वमान्यता आवश्यक राहिल.
- ४) विषयांकित शासकीय जमिनीवर संबंधित नियोजन प्राधिकरणाच्या विहित परवानगीने व मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीनुसार विकास करणे बंधनकारक राहिल. तसेच या व्यतिरिक्त आवश्यकते प्रमाणे अन्य संबंधित विभाग / शासकीय यंत्रणा यांची मान्यता / पूर्वपरवानगी / ना- हरकत घेणे देखील बंधनकारक राहिल.
- ५) प्रस्तावित प्रयोजनाच्या व सुरक्षेच्या अनुषंगाने राज्य व केंद्र शासनाच्या विविध विभागांनी वेळोवेळी निर्गमित केलेले आदेश / सूचना या प्रकरणी उक्त संस्थेस बंधनकारक राहतील व त्यानुषंगाने आवश्यक खबरदारी / काळजी घेणे बंधनकारक राहिल.
- ६) सदर जमिनीचा ताबा मिळाल्यापासून तीन वर्षांच्या आत बांधकामास सुरुवात करणे बंधनकारक राहिल. अन्यथा नियोजित वापर सुरू होईपर्यंत शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

- ७) शासकीय जमीन मंजूरी संदर्भातील इतर नियमित अटी या ठिकाणी लागू राहतील.
- ८) सदर जमीन मंजूर करण्याबाबतच्या अटी व शर्तीचा भंग झाल्यास जमीन शासनाकडून परत घेण्यात येईल.
- ९) विभागीय आयुक्त, नागपूर विभाग, नागपूर व जिल्हाधिकारी, भंडारा यांना आवश्यक वाटतील अशा अन्य अटी व शर्ती विहित करण्याची मुभा राहिल.

०२. सदर शासन निर्णय शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग आणि नगर विकास विभागाची सहमती / विचारविनिमय करून तसेच वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३६०/व्यय-०९/२०१८, दि.२४.०९.२०१८ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in. या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संकेतांक २०१८१११७१४२३०४२९१९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मा. आ. गुट्टे)
शासनाचे सह सचिव

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ३) मा. मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ४) मा. मंत्री (वित्त) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ५) मा. राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ६) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ७) अपर मुख्य सचिव (वित्त विभाग) मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ८) अपर सचिव (महसूल) यांचे वि.का.अ./ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ९) प्रधान सचिव, (नगर विकास विभाग-१), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १०) प्रधान सचिव, (शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ११) विभागीय आयुक्त, नागपूर विभाग, नागपूर.
- १२) जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमी अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १३) जिल्हाधिकारी, भंडारा.
- १४) प्राचार्य, जवाहर नवोदय विद्यालय, नवेगावबांध, जि. गोंदिया द्वारा जिल्हाधिकारी, भंडारा.
- १५) उपायुक्त, नवोदय विद्यालय समिती, विभागीय कार्यालय, पुणे द्वारा जिल्हाधिकारी, भंडारा.

- १६) मा. महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य (१), मुंबई -३२.
- १७) मा. महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य (२), नागपूर.
- १८) नगर विकास विभाग (नवि-९), मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
- १९) शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग (एसएम-६), मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
- २०) वित्त विभाग (व्यय-९), मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
- २१) सर्व सह सचिव / उप सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २२) निवड नस्ती, कार्यासन ज-८, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२.